PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Kysäisin ystävältäni, milloin hän on viimeksi innostunut ja inspiroitunut työstään. Vastausta hän joutui miettimään tovin. **TYÖTURVALLISUUSAGRONOMI ANNA-RIIKKA PUKARI, MELA**

06.10.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 7.37
ja laskee kello 18.38
Oulussa kello 7.42
ja laskee kello 18.29
Utsjoella kello 7.46
ja laskee kello 18.12

Päivän sana

6.10. Se, joka nöyrtyy tämän lapsen kaltaiseksi, on suurin taivasten valtakunnassa. Ja joka minun nimessäni ottaa luokseen yhdenkin tällaisen lapsen, se ottaa luokseen minut. Matt. 18:4–5
7.10. Katsokaa, ettette halveksi yhtäkään näistä vähäisistä. Sillä minä sanon teille: heidän enkelinsä saavat taivaissa joka hetki katsella minun taivaallisen Isäni kasvoja. Matt. 18:10

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Pinja, Minttu
Huomenna tiistaina: Pirkko, Pirjo, Piritta, Pirita, Birgitta

Mietelause

Piritanpäivästä nuottia valmistellaan.

Vanhaa ajantietoa Uukuniemeltä

MERKKIPÄIVIÄ

60-VUOTIAS
Maanviljelijä **Pentti Hartikka** 6.10. Tyrnävä.

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

VIERASKOLUMNI

Kaksi koiraa

Olipa kerran vanha ja viisas intiaanipäällikkö. Hän kertoi heimolleen nuotiolla tarinan: ”Haluan jakaa kanssanne salaisuuden: Sisälläni asustaa kaksi koiraa, jotka taistelevat kaiken aikaa keskenään. Toinen koirista näkee kaikessa hyvää, kauneutta, voimavaroja, kykyjä, vahvuutta ja onnistumista. Se tukee ja kannustaa minua. Toinen koirista taas näkee pahuutta, rumuutta, vajavuutta, heikkoutta, epäonnistumista ja puutteita. Tämä koira murisee ja puree.”

Intiaanipäällikkö päätti tarinansa tähän. Kaikilla oli mielessä sama kysymys. Vihdoin eräs nuori intiaani avasi suunsa ja kysyi: ”Kumpi koirista on tällä hetkellä voitolla?”

Tähän intiaanipäällikkö vastasi: ”Tietenkin se, jota minä ruokin.”

Tapasin vanhan, opiskeluaikaisen ystäväni. Vaihdoimme kuulumisia lapsista, miehistä, harrastuksista ja kodin remonteista. Ja töistä. Vuosien varrella olemme avanneet toisillemme uusia näkökulmia mieltä vaivaaviin asioihin. Tällä kertaa ystäväni tarvitsi piristystä. Harmaata hänellä oli ollut työrintamalla jo jonkin aikaa. Ei mitään vakavaa, mutta väritöntä.

Kysäisin ystävältäni, milloin hän on viimeksi innostunut ja inspiroitunut työstään. Vastausta hän joutui miettimään tovin. Pari viikkoa aikaisemmin oli ollut lyhyt innostuksen hetki, jolloin asiat vain sujuivat, kevyesti ja kuin itsestään. Mieli oli ollut hyvä ja työ edennyt. Tekeminen ei vienyt energiaa, vaan pikemminkin lisäsi sitä. Ei ehkä mikään maata mullistava asia, mutta auringonsäde risukasassa.

Ystävän tilanne jäi mietityttämään. Jonkin ajan kuluttua huomasin, että ei pelkästään minua. Ystävä viestitti, että hän oli alkanut kirjoittaa muistiin hymyhetkiä työssä. Pienikin positiivinen asia pääsi listalle lyhyen kuvailun kera. Ja kertyihän niitä hymynaamoja: ensimmäisenä päivänä yksi, toisena jo muutama. Hetket muuttuivat pidemmiksi jaksoiksi. Ystävä kertoi, että hyvät asiat alkoivat lisääntyä kuin itsestään. Vähitellen hän huomasi keräävänsä hymyhetkiä ja valitsevansa positiivisen puolen asiasta kuin asiasta.

Asioilla on aina vähintään kaksi puolta. Usein voi valita, kumman puolen haluaa nähdä ensimmäisenä. Kumpaa koiraa sinä ruokit?

ANNA-RIIKKA PUKARI toimii työturvallisuusagronomina Melassa

anna-riikka.pukari@mela.fi

LUKENUT MIES

Rahanteon puolia

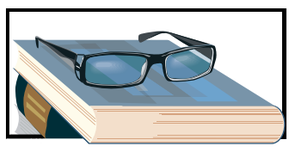

Emeritusmeppi **Esko Seppänen** on monipuolinen mies. Hän on samaan aikaan toimittaja, äärivasemmistolainen agitaattori mutta myös kiistatta tiedonjakaja. Lisäksi hän osaa olla niin ärsyttävä, että karkottaa monet kiinnostuneet.

Uuden kirjan ideana on päivittää Kristiina Halkolan vuosikymmenten takainen puolihuolimaton laulu kahdestakymmenestä perheestä, siis huippurikkaista suvuista, jotka ovat vieneet vallan Suomen eduskunnalta.

Seppänen onnistuu aika hyvin selvittämään, miten omaisuudet ovat vuosikymmenten mittaan kasaantuneet ja millä tavalla.

Havainnollisinta antia on veroluetteloiden kärjen muutos parin viime vuosikymmenen aikana.

Seppäsen mukaan omalla työllään ei voi rikastua. Varmin tapa on periä. Toiseksi varmin tapa on perustaa yritys ja myydä se suurella rahalla.

Seppänen jankuttaa, että yksityinen pääoma pääsee kasautumaan, koska se on törkeästi aliverotettua. Jos Seppänen saisi päättää, Antti Herlinin Kone olisi ajat sitten verotettu kuiviin.

Kim Lindström on ikänsä pankkiiriliikkeissä toiminut sijoitusammattilainen. Muiden rahojen pyörittelyn ohella hän on sijoittanut omatkin tulonsa ja ymmärtääkseni menestynyt erittäin tyydyttävästi. Esko Seppäsen tilastoihin Lindström ei toki pääse.

Lindströmin arkinen kirja on kuitenkin terveellistä vastapainoa, jos Seppäsen alinomaa kylvämä kateus alkaa liikaa nipistellä.

Harvemmin muistetaan esimerkiksi, miten markkinoiden vapautuessa sekalaiset ruotsalaiset pankkiirit tulivat kuorimaan kermat päältä.

PEKKA ALAROTU

Esko Seppänen: Suomen rikkaat. Kuka kukin on. 419 sivua. Minerva.
Kim Lindström: Puoli vuosisataa pörssin sisäpiirissä. 336 sivua. Talentum.

Teatteri vie seikkailuun

Tarjolla on klassikkomusikaalien loistoa mutta myös monia kotimaisia kantaesityksistä.

SAMI HEISKANEN

Musikaali Chicago tarjoaa säihkettä Lahden kaupunginteatterin syksyyn. Kuvassa Panu Kangas ja Hanna Vahtikari.

Rovaniemen teatterin Seitsemännen portaan enkelissä irlantilaisyhteisö jaksaa sinnikkäästi etsiä toivoa ja löytää elämäniloa kurjissa oloissa. S.O.S kertoo kolmesta ihmisestä, joita yhdistää tahto päästä eteenpäin ja selvitä romuttuvan hyvinvointiyhteiskunnan keskellä. Karja arktisessa paratiisissa on ronski kuvaus ihmisistä, joilla aidot perinteet ja keinotekoiset houkuttimet sulautuvat iloisesti ikuisen joulun maassa.

Kemin kaupunginteatterin sotanäytelmä Hiljaisuus keskittyy taistelukuvausten sijasta ihmisten kohtaamisiin poikkeusoloissa. Täydelliset häät tarjoaa takuunaurut. Korvaton on pieni satu erilaisuudesta ja sen kanssa elämisestä.

Kajaanin kaupunginteatterin Amadeuksessa yhdistyvät Mozartin musiikki, rokokoon pukuloisto, suuri rakkaustarina ja kateus. Anna Karenina kertoo elämälleen tarkoitusta etsivien ihmisten rakkaudesta ja intohimosta sekä mustasukkaisuuden tuhoavasta voimasta. Tänään koulun jälkeen on kouluja kiertävä kantaesitys kiusaamisesta.

Oulun kaupunginteatterin Amadeus tuo näyttämölle huippusäveltäjän, joka etsi sävelensä ilosta ja eletystä elämästä juoden maljansa pohjaan asti. Arvoituksellinen, arvaamaton ja kiusallisen kiehtova nuorukainen viettelee tytöt ja pikkukaupungin kyräilevät muusikot musiikkinäytelmässä Poika Mancini. Yksiöön en äitee ota on koskettava komedia Kotalan perheestä.

Oulun ja Joensuun kaupunginteattereiden, Savonlinnan teatterin sekä Tanssiteatteri Minimin yhteistuotanto Sulaketta lainaamassa kertoo Liperin poikien mahdottomasta matkasta Joensuuhun. Esityksiä on Oulun lisäksi Savonlinnassa ja Joensuussa.

Metsäjätti Kokkolassa

Kokkolan kaupunginteatterissa hengellisen johtajan Maria Åkerblomin seuraajista kertova Marian lapset pohtii valtaa ja sille antautumista. Metsäjätti on hilpeä selviytymistarina vihreän kullan maasta. Kujakatti Antero kutsuu perheen pienimmät seuraamaan hellyttävää kissaseikkailua.

Vaasan kaupunginteatterin Badding – rokkiin ja takaisin kertoo suomalaisen kevyen musiikin suuresta yksinäisestä. Tarkastaja on aikalaiskomedia pieneen pohjalaiskuntaan tulevasta kuntaselvitysmiehestä. Tove Janssonin maailma herää henkiin näytelmässä Taikatalvi.

Seinäjoen kaupunginteatterin Seitsemännen portaan enkeli tarjoaa irlantilaisen musiikin ryydittämän selviytymistarinan. Rempseä ja rikas metsänomistajatar etsii rakkautta komediassa Kaisa ja Otto. Näytelmäkirjallisuuden suurin rakkaustarina Romeo ja Julia muuntautuu nykyaikaan.

Trappin perhe Kuopiossa

Remontin jäljiltä laajentuneessa **Kuopion kaupunginteatterissa** näyttämön valtaa musikaali The Sound of Music.

Kuopiolaissyntyisen Sirpa Kähkösen uutuusnäytelmä Helene S. – rakkaudella kertoo kiihkeästä vuodesta taidemaalari Helene Schjerfbeckin elämässä. Waltarin huijarikomedia Gabriel, tule takaisin on täynnä suloisia valheita ja vietteleviä petoksia.

Ruokateatteri ja **Tanssiteatteri Minimi** kattavat Ihmisiä lautasella -esityksen Kuopiossa. Lippu sisältää esityksen sekä juoneen sekoittuvan neljän ruokalajin illallisen.

Jyväskylän kaupunginteatterin syyskautta vauhdittaa musikaalikomedia Lainahöyhenissä. Syyskuun muita ensi-iltoja olivat Sirkku Peltolan Pieni raha ja Arthur Millerin klassikko Kauppamatkustajan kuolema. Lokakuun lopussa on luvassa Niskavuoren naiset.

PÄIVI KARJALAINEN

Vallankäyttöä herätysliikkeessä pohditaan Kokkolan kaupunginteatterin näytelmässä. Kuvassa Milla Kangas.

KARI SUNNA

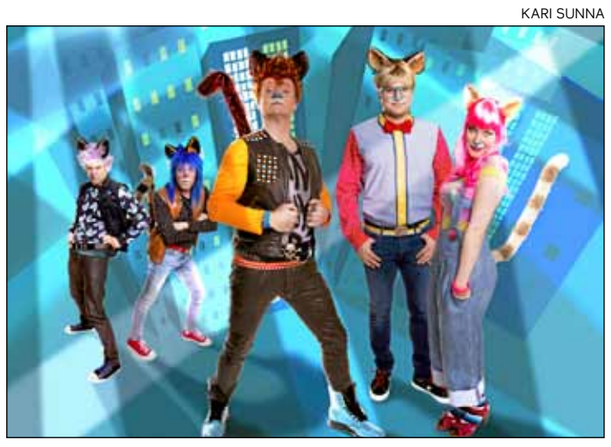

Pekka Töpöhäntä ihastuttaa lapsia ja aikuisia Tampereen työväen teatterissa.

KATI LEINONEN

Huippusäveltäjän elämää valotetaan Oulun näytelmässä Amadeus. Kuvassa Janne Raudaskoski ja Timo Reinikka.

Savonlinnan teatterin syksyn suurponnistus on musikaali Mustalaisleiri muuttaa taivaaseen.

Varkauden teatterin Maailmanlopun hautaustoimisto tarjoaa kauppamiehentaitoja, politiikkaa ja hallusinaatioita riemukkaassa paketissa. Musiikkikomedia Mistä rakkaus alkaa kertoo työttömästä näyttelijästä Martista, joka perii yllättäen asunnon vanhasta rähjäisestä puutalosta. Siivoton juttu vie hulvattoman hauskalle matkalle siivousalan maailmaan.

Joensuun kaupunginteatterin kansanooppera Nummisuutarit on pauhaavan voimakas elämys, jossa urut raikaa, kansa laulaa ja tanssii. Vastarinta piirtää kuvaa toisen maailmansodan aikaisesta vastarintaliikkeestä Pariisissa. Working Class Hero eli iltasatu orjuudesta ottaa vauhtia 1800-luvun Yhdysvaltojen puuvillapelloilta päätyen nykyaikaan.

Taksikuski Mikkelissä

Mikkelin teatterin koskettava musiikkinäytelmä Jos helmiä kyyneleet ois kertoo suomalaisen iskelmämusiikin ”suuresta tuntemattomasta” Helena Eevasta. Koukussa-komedian pääosassa on mikkeliläinen, kahden naisen kanssa naimisiin mennyt taksikuski. Päällystakki vie vanhan klassikkokomedian tämän päivän työmaailmaan.

Teatteri Imatra tuo näyttämölle uuden kotimaisen musiikkinäytelmän Irwinin. Rakastetun kansantaiteilijan, protestilaulajan ja iskelmätähden elämäntehtävä oli olla murroksen keskellä eläneen Suomen kansan äänitorvi. Kähvelletyn koiven etsijöissä hukassa on hämähäkin kadonnut jalka.

Lappeenrannan kaupunginteatterin Fanny ja Aleksander kertoo yhteisön hajoamisesta, teatterin hylkäämisestä ja totuuden etsimisestä, mutta ennen kaikkea se on tarina selviytymisestä ja perheen voimasta. Neljäs tie on traaginen komedia siitä kuinka Suomi ajelehti Eurooppaan ja osti ideologiakseen rajattoman markkinatalouden.

Kouvolan teatterin Kymenlaakson laulu vie sukellukselle synkkään suomalaiseen mielenmaisemaan rajulla mutta kauniilla tavalla. Virkistävää huumoria tarjoava ranskalaiskomedia Ovista ja ikkunoista peilaa ihmisluonnon heikkouksia. Työtä päin kertoo tämän päivän työelämästä, työntekijän osasta ja osattomuudesta paikallisesti ja maailmanlaajuisesti.

Lapsuuden puolustus Lahdessa

Lahden kaupunginteatterin musikaali Chicago tarjoaa säihkettä, glamouria ja huumoria tanssi- ja laulunumeroiden kera. Luolamies myllää naisten ja miesten rooleja.Katsastus on rouhea komedia katsastusreissusta ja isäksi tulemisesta. Riehakas kantaesitys Me Rosvolat puolustaa lapsuutta.

Lahtelainen vaihtoehtoteatteri **Vanha Juko** on löytänyt evakkokautensa kumppaniksi Joensuun kaupunginteatterin, jonka kanssa se tuottaa ”villin ja vapaan” näytelmän orjuudesta.

Kantaesitys Harmony Sisters – Kolmannen valtakunnan sisaret aloitti **Riihimäen teatterin** syyskauden. Näytelmä kertoo Valtosen sisarusten laulutrion vaiheikkaasta elämästä 1920-luvulta 1950-luvulle.

Havannan kuu on **Hämeenlinnan teatterille** kirjoitettu musiikkikomedia perinteisessä veijarihengessä. Carola – ei aina käy kuin haaveillaan kertoo suositusta mutta persoonaltaan hyvin ristiriitaisesta laulajasta.

Yhteistyössä Rauman kaupunginteatterin kanssa toteutettava komedia Onnenumerot nauraa sukupolvien väliselle kuilulle ja rahan mahdille. Humiseva harju on täynnä hurjaa romantiikkaa ja intohimoa.

Vanhemmuudesta Tampereella

Tampereen työväen teatteri avasi syksyn Eva Peronista kertovalla musikaalilla. Kantaesitys Kainon laulu kertoo Ruotsiin sotalapseksi viedyn Kainon ja hänen tyttärensä tarinan. Yöllisen koiran merkillinen tapaus on kantaesitys. Koskettava rakkaustarina Kaikki on kohta hyvin kertoo vanhempana olon hauraudesta. Pekka Töpöhäntä on suunnattu lapsille.

Tampereen teatteri tarjoaa Kari Hotakaisen perhedraaman Ihmisen osa tähtinä Anja Pohjola ja Heikki Kinnunen. Jännitystä syksyyn tuo Susan Hillin kauhuromaaniin perustuva Mustapukuinen nainen. Villikalkkuna-komedia kertoo kolmesta sisaruksesta.

Suomalaisten suosikkilaulajasta kertova pop- ja rockmusikaali Badding – Paratiisi valloittaa tamperelaisen **Musiikkiteatteri Palatsin**. Me and My Bodyguard on saanut innoituksensa elokuvasta.

Tampereen Komediateatteri naurattaa hullunhauskalla uutuuskomedialla Ei tolkun häivää.

Tamperelaisen **tanssiteatteri MD:n** rento, vauhdikas ja humoristinen Hyppy kuljettaa katsojan mykkäelokuvien tunnelmiin.

Murhamysteeri Porissa

Porin teatterin hervoton Diivat on täynnä täpäriä tilanteita, nasevaa sanailua ja railakasta huumoria. Eikä yksikään pelastunut tarjoaa mysteerin murhakuningattaren tyyliin. Luolamies ammentaa naurua naisen ja miehen erilaisista rooleista.

Rauman kaupunginteatterin Villit vuodet -musikaali kertoo Vexi Salmen matkasta Hämeenlinnasta yhdeksi valtakunnan arvostetuimmista sanoittajista. Vieraat naiset alkavat houkuttaa komediassa Täydellinen rakastaja. Kirjoista tutut suosikkihahmot seikkailevat näytelmässä Risto Räppääjä vauvana.

Remontin takia evakkoon joutunut **Turun kaupunginteatteri** esittää Vadelmavenepakolaisen Linnateatterissa ja vanhainkodissa asuvien oopperalaulajien viimeisestä tempauksesta kertovan Kvartetin kulttuurikeskus Logomossa. Logomossa nähdään myös rakkaustarina Seili.

Turkulaisen **Linnateatterin** ooppera Hannu ja Kerttu vie mukanaan seikkailujen ja salaisuuksien arvoitukselliseen maailmaan.

Maaseudun tulevaisuus Helsingissä

Kansallisteatteri Helsingissä näyttää kahtiajakautuneen Suomen näytelmässä Maaseudun tulevaisuus. Dreamteam on komedia unelmavalmentajien tiimistä ja elämänhallinnasta. Palsa ammentaa kuvataiteilija Kalervo Palsan elämästä ja taiteesta. Maksim Gorkin klassikko Pohjalla juhlii 60-vuotiasta pientä näyttämöä. Haikeankoominen Tarmo kertoo miehestä, joka ei odota paljon mutta pettyy silti.

Helsingin kaupunginteatterissa nähdään syksyllä kymmenen ensi-iltaa, joista puolet on kotimaisia kantaesityksiä. Musikaalikomedia Miten menestyä vaivatta liike-elämässä kertoo menestysoppia kirjasta hakevasta nuoresta bisnesmiehestä.

Komedioita ovat myös musta farssi Ladykillers – Sarjahurmaajat, Mielensäpahoittaja ja poika sekä 1920-luvun New Yorkiin sijoittuva Otetaas toiset.

Anton Tsehovin Vanja-eno sai ensi-iltansa kahdessa suuressa helsinkiläisteatterissa syyskuussa. Kansallisteatteriin näytelmän on ohjannut nykysukupolven tulkkina kunnostautunut Paavo Westerberg ja Kaupunginteatteriin unkarilainen Tamas Ascher.

Helsinkiläisen **Q-teatterin** uutuusnäytelmä Ihanat ihmiset luo uusia tasoja leikittelemällä ajan kanssa.

Markiisin unet **Teatteri Jurkassa** Helsingissä on hauska, älykäs ja jännittävä draama langenneesta aristokraatista, jolle käypää valuuttaa ovat vain ihmisen sielu ja ruumis.

Nuori mies etsii elämälleen tarkoitusta helsinkiläisen **Ryhmäteatterin** komediassa Supernaiivi.

TIINA TAIPALE